

سوالات درس هشتم (عقل در فلسفه - قسمت دوم)

جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

- ۱- دوره تمدن اسلامی یک دوره طلایی در.....شمرده می شود. عقل گرایی
- ۲- ایران در عهد پیش از باستان یکی از کانون های اولیه ..... بوده است و حکیمان قدیم ایران، مردم را به عقل و خرد دعوت می کردند. عقل گرایی - خردورزی
- ۳- گزارش هایی مانند گزارش فردوسی در شاهنامه و سهوردی در کتاب حکمه الاشراق نشان دهنده آن است که حکیمان پیش از باستان و قدیم ایران هم از عقل به عنوان یک..... و..... آگاه بوده اند. وجود برتر - متعالی
- ۴- حکیمان پیش از باستان و قدیم ایران هم از عقل به عنوان یک وجود برتر و متعالی آگاه بوده اند و..... را..... نامیده اند و هم به عقل به عنوان دستگاه تفکر و تعقل و خردورزی اهمیت می داده اند. خدا- عقل
- ۵- در اندیشه آنان (حکیمان ایران پیش از باستان) آفریدگار، مجموعه جهان را با عقل و..... خود رهبری می کند و «خدا جهان را بر اساس..... می آفریند» خرد - خرد
- ۶- آنان (حکیمان پیش از باستان ایران) می گفتند که «.....» که نام خدای جهان آفرین است، با خرد و اندیشه جان ها و جهانیان و..... انسان ها را آفریده است. مزدا- خرد
- ۷- عقل گرایی و خردورزی که در ایران باستان شکل گرفته بود، به تدریج از قدرتش کاسته شد و در عصر..... و اواخر این عصر به..... گرایید. ساسانیان - ضعف
- ۸- عقل گرایی و خردورزی در اواخر عصر ساسانیان به ضعف گرایید، به طوری که مواردی از عقاید..... در فرهنگ و نظام آنان پدیدار شد. غیر عقلانی

- ۳۳- فارابی درباره نسبت عقل فعال با دستگاه ادراکی انسان می گوید: مقام ومنزلت عقل فعال نسبت به انسان، مانند ..... است نسبت به ..... خورشید - چشم
- ۳۴- همان طور که آفتاب نوربخشی می کند تا چشم انسان ببیند وینا شود، عقل ..... نیز نخست چیزی به قوه ..... آدمی می رساند. فعال - عقلی
- ۳۵- آنان می گویند (فیلسوفان مسلمان) «ما فرزندان دلیل هستیم» و هر نظر و هر مکتب و آیینی را که دلایل ..... داشته باشد می پذیریم. استوار عقلی
- ۳۶- ابن سینا می گوید: هر کس که عادت کرده سخنی را بدون دلیل بپذیرد، از ..... خود خارج شده است. حقیقت انسانی
- ۳۷- فارابی و ابن سینا می گویند عقل در هنگام تولد به صورت یک ..... است که باید تربیت شود تا رشد کند. استعداد
- ۳۸- اولین مرحله ، عقل ..... یا عقل ..... نام دارد. بالقوه - هیولایی
- ۳۹- اولین مرحله، عقل بالقوه یا عقل هیولایی نام دارد و آن هنگامی است که انسان هیچ ..... ندارد اما استعداد و آمادگی درک ..... را دارد. ادراک عقلی - معقولات
- ۴۰- دومین مرحله را عقل ..... می گویند. بالملکه
- ۴۱- دومین مرحله را عقل بالملکه می گویند. در این مرحله، عقل ..... و ..... بدیهی را درک می کند. مفاهیم - قضایای
- ۴۲- سومین مرحله، عقل ..... نام دارد. بالفعل
- ۴۳- دومین مرحله، عقل بالفعل نام دارد. در این مرحله، عقل ..... شده و به ..... رسیده و با تمرین و تکرار، دانش هایی را کسب کرده است. شکوفا - فعلیت
- ۴۴- دومین مرحله ، عقل بالفعل نام دارد. در این مرحله ، عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده و با تمرین و تکرار ، ..... را کسب کرده است. دانش هایی
- ۴۵- چهارمین مرحله عقل ..... نام گرفته است. بالمستفاد
- ۴۶- چهارمین مرحله عقل بالمستفاد نام گرفته است. زیرا در این مرحله انسان به طوری بر ..... مسلط است که از هر که بخواهد می توان استفاده کند. دانش هایی
- ۴۷- (عموم فیلسوفان مسلمان عقیده دارند) پذیرش هر اعتقاد و آئینی نیازمند ..... است. استدلال عقلی
- ۴۸- از نظر این فلاسفه (عموم فیلسوفان مسلمان) ایمانی ارزشمند است که که پشتوانه ..... داشته باشد. عقلی
- ۴۹- فیلسوفان مسلمان باینکه اساس پذیرش هر اعتقاد و آیینی را استدلال عقلی می دانند، راه کسب معرفت را به عقل منحصر نمی کنند بلکه ..... و ..... را هم معتبر می شمارند. حس - شهود
- ۵۰- فیلسوفان مسلمان باینکه اساس پذیرش هر اعتقاد و آیینی را ..... می دانند، راه کسب معرفت را به عقل منحصر نمی کنند بلکه حس و شهود را هم معتبر می شمارند. استدلال عقلی - عقل
- ۵۱- آنان (فیلسوفان مسلمان) وحی را عالی ترین مرتبه ..... محسوب می کنند و می گویند که این مرتبه ..... به پیامبران الهی اختصاص دارد. شهود - شهود
- ۵۲- آنان (فیلسوفان مسلمان) وحی را عالی ترین مرتبه شهود محسوب می کنند و می گویند که این مرتبه شهود به اختصاص دارد پیامبران الهی
- ۵۳- آنان (فیلسوفان مسلمان) معتقدند که انبیای الهی از این طریق (وحی) به ..... دست می یابند و آن دانش ها را در اختیار انسان های دیگر قرار می دهند. دانش ها - معارف
- ۵۴- از نظر فیلسوفان مسلمان، استدلال عقلی ، ..... و ..... هر سه ما را به حقیقت واحد می رسانند. شهود - وحی
- ۵۵- از نظر فیلسوفان مسلمان، استدلال عقلی ، شهود و وحی هر سه ما را به ..... می رسانند و تایید کننده و کمک کننده به یکدیگر هستند. حقیقت واحد
- ۵۶- از نظر فیلسوفان مسلمان، استدلال عقلی ، شهود و وحی هر سه ما را به حقیقت واحد می رسانند و ..... به یکدیگر هستند. تایید کننده - کمک کننده

۵۷- البته ما انسان ها چون توانمندی های عقلی .....و.....داریم ممکن است در استدلال عقلی و یافهم وحی دچار اشتباه شویم و به نتیجه های نادرست برسیم. محدود- متفاوتی

درستی یا نادرستی عبارات های زیر را مشخص کنید

- ۵۸- دوره تمدن اسلامی یک دوره طلایی در عقل گرایی شمرده می شود. صحیح
- ۵۹- سرزمین ما ایران، در عهد پیش از باستان یکی از کانون های اولیه عقل گرایی و خردورزی محسوب نمی شود. غلط
- ۶۰- حکیمان قدیم ایران، مردم را عقل و خرد دعوت نمی کردند بلکه تجربه گرا بودند. غلط
- ۶۱- گزارش های مانند فردوسی و سهروردی در کتاب حکمه الاشراق نشان دهنده آن است که حکیمان پیش از باستان و قدیم ایران هم از عقل به عنوان یک وجود برتر و متعالی آگاه بودند. صحیح
- ۶۲- حکیمان پیش از باستان و قدیم ایران خدا را عقل می نامیدند. صحیح
- ۶۳- در اندیشه حکیمان پیش از باستان، آفریدگار، مجموعه جهان را با عقل و خرد خود رهبری می کند. صحیح
- ۶۴- حکیمان پیش از باستان ایران، می گفتند که مزدا نام یکی از پیامبران است که امت خود را با خرد رهبری می کرده است. غلط
- ۶۵- عقل گرایی و خرد ورزی شکل گرفته در ایران قدیم در اواخر عصر صفویان ضعیف شد. غلط
- ۶۶- در اواخر عصر ساسانیان مواردی از عقاید غیر عقلانی در فرهنگ و نظام اجتماعی آنان پدیدار شد. صحیح
- ۶۷- وقتی تاریخ تمدن اسلامی را مطالعه می کنیم، می بینیم که علوم عقلی و به خصوص فلسفه در این تمدن، گسترش آن چنانی نداشته است. غلط
- ۶۸- در این دوره (تمدن اسلامی) فیلسوفانی رامشاهده می کنیم که شهرت جهانی ندارند و در طراز چند فیلسوف اول تاریخ قرار نمی گیرند. غلط
- ۶۹- یکی از مننه ها و عوامل مهم توجه به عقل و عقلانیت و تفکر فلسفی در جهان اسلام، قرآن کریم و سخنان پیامبر اکرم (ص) و عترت گرامی ایشان است. صحیح
- ۷۰- عقل در فرهنگ عمومی مسلمانان جایگاه ممتاز و ویژه ای به دست نیامده و همواره از عقل به تجلیل یاد نشده است. غلط
- ۷۱- تنگ کردن محدوده اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن؛ یکی از اشکال عمده جریانات فکری مخالفت با عقل است. صحیح
- ۷۲- مخالفت با فلسفه و منطق، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیراسلامی کی از اشکال عمده جریانات فکری مخالفت با عقل است. صحیح
- ۷۳- در شکل اول، جریان مخالفت با عقل، می کوشیدند نشان دهند که برخی های عقلی در مسائل دینی کاربرد دارد. غلط
- ۷۴- شکل دوم مخالفت با عقل، به صورت مخالفت با استدلال عقلی ظهور کرد. غلط
- ۷۵- از ابتدای رشد فلسفه در جهان اسلام تاکنون، همواره کسانی گفته اند که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و در بردارنده عقاید کسانی است که با عقاید اسلامی سازگاری باشد. غلط
- ۷۶- فلاسفه می گویند، در دانش فلسفه بهره گیری از دستاوردهای متفکران دیگر ضروری است. صحیح
- ۷۷- در درستی و نادرستی یک دانش فقط استدلال است که داور می کند نه یونانی یا ایرانی و یا چینی بودن. صحیح
- ۷۸- فیلسوفان مسلمان، عموماً عقل را به عنوان وجودی برتر و متعالی در هستی می دانند. صحیح
- ۷۹- فیلسوفان مسلمان، به عقل به عنوان قوه استدلال و شناخت نظری ندارند. غلط
- ۸۰- فیلسوفان مسلمان، روشن تر و دقیق تر از فیلسوفان یونان مرتبه ای از موجودات را که حقیقت وجودشان عقلی است، اثبات نکرده اند. غلط
- ۸۱- فیلسوفان مسلمان مرتبه ای از موجودات را که حقیقت وجودشان مجرد از ماده است، اثبات کرده و نام آن مرتبه را عالم عقول گذاشته اند. صحیح
- ۸۲- از نظر فارابی و ابن سینا اولین مخلوق خدا عقل اول است که موجودی کاملاً روحانی و غیر مادی است. صحیح
- ۸۳- عقول دیگر به ترتیب از عقل اول به وجود نیامده اند. غلط
- ۸۴- فیض خداوند از طریق عقول به عوالم دیگر می رسد و آنها عالم عقول را تشکیل می دهند. صحیح
- ۸۵- فیلسوفان مسلمان می گویند که عقلی که در انسان هست و به او توانمندی اندیشیدن می دهد پرتویی از همان عالم عقول است. صحیح

- ۸۶- فیلسوفان مسلمان معتقدند که حتی اگر عقل انسان تربیت شود و در رشد کند نمی تواند حقایق را آن گونه که موجودات مجرد درک و شهود می کنند بیاید و شهود کند. غلط
- ۸۷- یکی از عقول عالم عقل، «عقل فعال» نام دارد. صحیح
- ۸۸- «عقل فعال» عامل فیض رسانی به عقل انسان هاست. صحیح
- ۸۹- عقل فعال عامل فیض رسانی به عقل انسانهاست یعنی؛ تمام ادراک ها و دانش های انسان به مدد این عقل صورت می گیرد. صحیح
- ۹۰- فارابی نسبت عقل فعال را به انسان مانند آفتاب به چشم تشبیه کرده است. صحیح
- ۹۱- عقل فعال به قوه عقلی آدمی چیزی می رساند طوری که فعالیت عقلی برای انسان ممکن شود و در نتیجه ، عقل شروع به فعالیت می کند و به ادراک حقایق می رسد. صحیح
- ۹۲- فارابی می گوید «هرکس که عادت کرده سخنی را بدون دلیل بپذیرد، از حقیقت انسانی خود خارج شده است» غلط
- ۹۳- فارابی و ابن سینا می گویند: عقل در هنگام تولد به صورت یک استعداد نیست و مانند جسم نیست تا مراحل راطی کند و کامل شود. غلط
- ۹۴- اولین مرحله عقل بالملکه نام دارد. غلط
- ۹۵- آن هنگامی که انسان هیچ ادراک عقلی ندارد ، اما استعداد و آمادگی درک معقولات را دارد دارای عقل بالقوه یا هیولایی است. صحیح
- ۹۶- مثال نوزادی که تازه متولد شده، گرچه استعداد نوشتن را دارد، اما نمی تواند چیزی بنویسد برای مرحله دوم عقل زده شده است. غلط
- ۹۷- دومین مرحله را عقل بالملکه می گویند در آن مرحله عقل مفاهیم و قضایای بدیهی را درک می کند. صحیح
- ۹۸- در مرحله سوم عقل هست که انسان آمادگی دریافت علم را پیدا می کند و می تواند دانش هایی را کسب کند. غلط
- ۹۹- سومین مرحله، عقل بالفعل نام دارد. در این مرحله ، عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده و با تمرین و تکرار، دانش هایی را کسب کرده است. صحیح
- ۱۰۰- سومین مرحله، عقل بالمستفاد نام دارد. غلط
- ۱۰۱- چهارمین مرحله عقل بالمستفاد نام گرفته است. صحیح
- ۱۰۲- در مرحله سوم عقل است که انسان بردانش هایی مسلط می شود و هر کدام را که بخواهد می تواند استفاده کند. غلط
- ۱۰۳- در مرحله دوم عقل است که مانند یک استاد ریاضی هر مسئله ای را جلوی او بگذارند، به راحتی حل می کند. غلط
- ۱۰۴- پذیرش هر اعتقاد و آئینی نیازمند استدلال عقلی است. صحیح
- ۱۰۵- از نظر فلاسفه مسلمان ، ایمانی ارزشمند است که پشتوانه عقلی داشته باشد صحیح
- ۱۰۶- از نظر فیلسوفان مسلمان، عقل بهترین ابزار برای تفکر در آیات و روایات است. صحیح
- ۱۰۷- فیلسوفان مسلمان بر این باورند که ، مافقط به کمک عقل نمی توانیم در آیات قرآن بیندیشیم و باین تفکر تدبر، به معارف قرآن پی ببریم. غلط
- ۱۰۸- برخی از فیلسوفان از جمله ملاصدرا و علامه طباطبایی کتاب های تفسیر را بخاطر اینکه معتقدند انسان توانایی تفکر تدبر در قرآن را دارد نوشته اند. صحیح
- ۱۰۹- فیلسوفان مسلمان با اینکه اساس پذیرش هر اعتقاد و آئینی را استدلال عقلی می دانند ، راه کسب معرفت را به عقل منحصر نمی کنند اما حس و شهود را معتبر نمی دانند. غلط
- ۱۱۰- از نظر فیلسوفان مسلمان، استدلال عقلی ، شهود و وحی هر سه ما را به حقیقت واحد نمی رسانند . غلط
- ۱۱۱- برخی از فیلسوفان مسلمان تلاش می کردند با تربیت خود و تهذیب نفس به معرفت شهودی نیز دست یابند. صحیح
- ۱۱۲- فیلسوفان مسلمان عالی ترین مرتبه شهود را عرفان می دانند. غلط
- ۱۱۳- از نظر فیلسوفان مسلمان ، استدلال عقلی، شهود و وحی تایید کننده و کمک کننده به یکدیگر هستند. صحیح

سوالات کوتاه پاسخ

- ۱۱۴- یکی از عوامل مهم توجه به عقلانیت در جهان اسلام چه بوده است؟ قرآن کریم، و سخنان پیامبر اکرم (ص) و عترت گرامی ایشان
- ۱۱۵- چه چیزی سبب حرکت عمومی مسلمانان به سوی علم و دانش در حوزه های مختلف شد؟ جایگاه ممتاز عقل
- ۱۱۶- جایگاه ممتاز عقل در بین مسلمانان سبب چه چیزی شد؟ سبب حرکت عمومی مسلمانان به سوی علم و دانش در حوزه های مختلف شد.

- ۱۱۷- شکل دوم مخالفت با عقل ، به چه صورتی ظهور کرد؟ به صورت مخالفت با فلسفه
- ۱۱۸- از نظر مخالفان عقل ، فلسفه از کجا وارد جهان اسلام شده ، دربردارنده عقاید چه کسانی است و چه نسبتی با عقاید اسلامی دارد؟ یونان- دربردارنده عقاید سقراط ، افلاطون و ارسطو- با عقاید اسلامی سازگار نیست.
- ۱۱۹- از نظر برخی فیلسوفان اسلامی ، چه کسانی می توانند وارد دانش فلسفه شوند؟ هر فردی از هر ملت و نژادی
- ۱۲۰- آیا می توان در دانش فلسفه ، از آراء و نظریات دیگران استفاده کرد ، دیدگاه فیلسوفان مسلمان در مورد چیست؟ بله- در این دانش بهره گیری از دستاوردهای متفکران دیگر ضروری است.
- ۱۲۱- دو مصداق عقل نزد فلاسفه مسلمان را نام ببرید؟ (۱) عقل، به عنوان وجودی برتر و متعالی در هستی (۲) عقل، به عنوان قوه استدلال و شناخت
- ۱۲۲- فیلسوفان مسلمان ، اولین مخلوق خدا را چه چیزی می دانند و از نظر آنان چگونه موجودی است؟ عقل- موجودی کاملا روحانی و غیر مادی است.
- ۱۲۳- کدام دست از فیلسوفان ، روشن تر و دقیق تر از فیلسوفان یونان ، موجوداتی را که حقیقت وجودشان عقلی است، اثبات کرده اند؟ فیلسوفان مسلمان
- ۱۲۴- چه موجوداتی عالم عقول را تشکیل می دهند؟ موجودات مجرد که فوق عالم طبیعت اند
- ۱۲۵- فیض خداوند از طریق چه موجوداتی به عوالم دیگر می رسد؟ عقول یا موجودات مجرد که فوق عالم طبیعت اند.
- ۱۲۶- فیلسوفان مسلمان عقلی که در انسان هست و به او توانمندی اندیشیدن می دهد پرتویی از چه عالمی است؟ عالم عقول
- ۱۲۷- در چه صورتی عقل انسان می تواند حقایق را آن گونه که عقول درک می کنند ، بیابد و مشاهده کند؟ اگر تربیت شود و رشد کند.
- ۱۲۸- عقل انسان در صورت تربیت و رشد علاوه بر استدلال کردن به چه توانایی خواهد رسید؟ می تواند حقایق را آن گونه که عقول درک می کنند ، بیابد و مشاهده کند.
- ۱۲۹- کدام عقل عامل فیض رسانی به عقل انسان هاست؟ عقل فعال
- ۱۳۰- فارابی مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان را به چیزی تشبیه نموده اند؟ مانند آفتاب است نسبت به چشم
- ۱۳۱- این سخن « هر کس که عادت کرده سخنی را بدون دلیل بپذیرد، از حقیقت انسانی خارج شده است» از کدام فیلسوف مسلمان است؟ ابن سینا
- ۱۳۲- طبق دیدگاه ابن سینا کدام صفت انسان را از حقیقت انسانی خارج می کند؟ کسی که عادت کرده سخنی را بدون دلیل بپذیرد.
- ۱۳۳- عموم فیلسوفان مسلمان ، پذیرش هراعتقاد و آیینی را نیازمند چه چیزی می دانند؟ استدلال عقلی
- ۱۳۴- کدام مبنای مشترک باعث شده ، عموم فیلسوفان مسلمان پذیرش هراعتقاد و آیینی را نیازمند استدلال عقلی بدانند؟ عدم پذیرش سخن بدون دلیل
- ۱۳۵- به نظر عموم فیلسوفان مسلمان، چه نوع ایمانی ارزشمند است؟ و کدام ایمان ، ارزش چندانی ندارد؟ ایمانی که پشتوانه عقلی داشته باشد.- ایمانی که از پشتوانه ی عقلی تهی باشد.
- ۱۳۶- بنابراین اعتقاد فیلسوفان مسلمان، به کمک کدام ابزارها، ما می توانیم در آیات و روایات بیندیشیم و احکام و معارف آنها را به دست آوریم؟ عقل- حس- شهود
- ۱۳۷- فیلسوفان مسلمان کدام ابزار را در کنار قرآن و سنت ، به عنوان یکی از منابع کسب احکام و معارف دین معرفی می کنند؟ عقل
- ۱۳۸- از نظر فلاسفه مسلمان سه راه برای رسیدن به حقیقت ، وجود دارد ؟ آنها را نام ببرید؟ استلال عقلی- شهود- وحی
- ۱۳۹- آیا فیلسوفان مسلمان راه کسب معرفت را به عقل منحصر می دانند؟ خیر- حس و شهود را هم معتبر می دانند.
- ۱۴۰- از نظر فیلسوفان مسلمان ، عالی ترین مرتبه شهود چیست و به چه کسانی اختصاص دارد؟ وحی- پیامبران الهی

سوالات تشریحی

- ۱۴۱- توجه به عقل و عقلانیت بواسطه قرآن و سخنان پیامبر(ص) و عترت گرامی ایشان ، چه تأثیری بر جایگاه عقل میان مسلمانان گذاشت ؟ در فرهنگ عمومی مسلمانان جایگاه ممتاز و ویژه ای به دست آورد و همواره از عقل به تجلیل یاد شده است . این جایگاه ممتاز، سبب حرکت عمومی مسلمانان به سوی علم و دانش در حوزه های مختلف شد و عموم شاخه های دانش ، از جمله فلسفه رشد و پیشرفت فوق العاده ای کردند.

۱۴۲- دو شکل عمده مخالفت جریانات فکری با عقل را در جهان اسلام بنویسید؟ (۱) تنگ کردن محدوده اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن؛ (۲) مخالفت با فلسفه و منطق، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیر اسلامی

۱۴۳- شکل اول مخالفت با عقل و عقلانیت «تنگ کردن محدوده اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن» را توضیح دهید؟ در شکل اول، این جریان ها می کوشیدند نشان دهند که برخی روش های عقلی در مسائل دینی کاربردی ندارند و کسانی که از این روش ها استفاده می کنند، مرتکب خطا می شوند و به دین آسیب می رسانند.

۱۴۴- شکل دوم مخالفت با عقل در جهان اسلام به چه صورتی ظهور کرد توضیح دهید؟ شکل دوم مخالفت با عقل، به صورت مخالفت با فلسفه ظهور کرد. از ابتدای رشد فلسفه در جهان اسلام تاکنون، همواره کسانی گفته اند که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و در بردارنده عقاید کسانی مثل مثل سقراط، افلاطون و ارسطوست و بین عقاید با عقاید اسلامی سازگار نیست.

۱۴۵- فلاسفه چه پاسخی به سخن که «فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و در بردارنده عقاید کسانی مثل سقراط، افلاطون و ارسطوست و با عقاید اسلامی سازگار نیست» داده اند؟ فلاسفه در پاسخ می گویند: جدا از اینکه بسیاری از آراء سقراط و افلاطون و ارسطو با آموزه های اسلامی سازگاری دارد، باید توجه کنیم که فلسفه دانش و شاخه ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژادی می تواند وارد این شاخه از دانش بشود و درباره مسائل آن، که مربوط به هستی و حقیقت اشیا است، بیندیشد و دانش فلسفه به معنی پیروی و تقلید از فیلسوفان نامدار نیست، بلکه به معنای بحث استدلالی درباره حقیقت اشیا است. البته، همان طور که در سایر شاخه های دانش می توان از آرا و نظرات دیگران استفاده کرد، در این دانش نیز بهره گیری از دستاوردهای متفکران دیگر ضروری است و لکن باید همراه بانقد و بررسی سخنان آن فلاسفه باشد.

۱۴۶- فیلسوفان مسلمان کدام کار عقل را قبول دارند؟ فیلسوفان مسلمان عموماً هم درباره عقل، به عنوان وجودی برتر و متعالی در هستی سخن گفته اند و هم درباره عقل، به عنوان قوه اسنادلال و ابزار شناخت

۱۴۷- فیلسوفان مسلمان در مقایسه با فیلسوفان یونان موجودات مجرد از ماده را چگونه اثبات کرده اند؟ دقیق تر روشن تر و نام آن را عالم عقول گذاشته اند.

۱۴۸- از نظر فارابی و ابن سینا اولین مخلوق خدا چیست و چه ویژگی هایی دارد؟ آنان اولیه مخلوق خدا را عقل اول است می دانند که موجودی کاملاً روحانی و غیر مادی است و عقول دیگری نیز به ترتیب از آن به وجود آمده اند.

۱۴۹- در نزد فیلسوفان مسلمان منظور از عالم عقول چیست؟ (ویژگی عالم عقول را بنویسید؟) موجودات مجردی که فوق عالم طبیعت اند و فیض خداوند از طریق آنها به عوالم دیگر می رسد، عالم عقول را تشکیل می دهند.

۱۵۰- فلاسفه مسلمان عقلی که در انسان هست را پرتویی از چه چیزی می دانند و چگونه می تواند حقایق را درک کند؟ پرتویی از همان عالم عقول است که اگر تربیت شود و رشد کند، علاوه بر استدلال کردن، می تواند حقایق را آن گونه که عقول درک و شهود می کنند، بیابد و شهود نماید.

۱۵۱- منظور از اینکه گفته شده ؛ وظیفه عقل فعال، عامل فیض رسانی به عقل انسان هاست؛ یعنی چه؟ یعنی تمام ادراک ها و دانش های انسان به مدد این عقل صورت می گیرد. به واسطه این عقل است که انسان مفاهیم کلی را می فهمد و درک می کند.

۱۵۲- فارابی نسبت عقل فعال با دستگاه ادراکی انسان را به چیزی تشبیه کرده اند؟ مانند آفتاب است نسبت به چشم، همان طور که آفتاب نوربخشی می کند تا چشم انسان ببیند و بینا شود، عقل فعال نیز نخست چیزی در قوه عقلی آدمی می رساند، به طوری که فعالیت عقلی برای انسان ممکن شود و در نتیجه، عقل شروع به فعالیت می کند و به ادراک حقایق می رسد.

۱۵۳- نظر فیلسوفان مسلمان درباره عقل به عنوان دستگاه تفکر چیست؟ فیلسوفان مسلمان عقیده دارند که عقل، ابزار شناخت انسان و وسیله تفکر و تعقل اوست. این ابزار روش هایی مانند استدلال تجربی، تمثیل و برهان عقلی محض دارد که همه این روش ها در محدوده و جایگاه خود معتبر هستند و قابل استفاده می باشند.

۱۵۴- منظور این گفته فیلسوفان مسلمان که می گویند «ما فرزندانی دلیل هستیم» چیست؟ (سخن فیلسوفان مسلمان درباره جایگاه دلیل عقلی را بنویسید و توضیح دهید؟) یعنی هر نظر و هر مکتب و هر آیینی را که دلایل استوار عقلی داشته باشد، می پذیریم.

۱۵۵- دیدگاه فارابی و ابن سینا درباره رشد و تکامل عقل بنویسید؟ عقل در هنگام تولد به صورت یک استعداد است که باید تربیت شود تا رشد کند یعنی همان طور که انسان مراحل کودکی و جوانی را می گذراند و رشد جسمی او تکامل می یابد، عقل نیز با تربیت و مراحل طی می کند و کامل می شود.

۱۵۶- مراحل چهارگانه رشد و تکامل عقل را از نظر فارابی و ابن سینا نام ببرید؟ مرحله اول: عقل بالقوه یا عقل هیولایی مرحله دوم: عقل بالملکه مرحله سوم: عقل بالفعل مرحله چهارم: عقل بالمستفاد

۱۵۷- مرحله اول از مراحل چهارگانه رشد و تکامل عقل را نام برده و توضیح دهید؟ اولین مرحله، عقل بالقوه یا عقل هیولایی نان دارد و آن هنگامی است که انسان هیچ ادراک عقلی ندارد، اما استعداد و آمادگی درک معقولات را دارد، به طور مثال، نوزادی که تازه متولد شده، گرچه استعداد نوشتن را دارد، اما نمی تواند چیزی بنویسد.

۱۵۸- مرحله دوم از مراحل چهارگانه رشد و تکامل عقل را نام برده و توضیح دهید؟ دومین مرحله را عقل بالملکه می گویند. در این مرحله، عقل مفاهیم و قضایای بدیهی را درک می کند، مثلاً می داند که یک چیز نمی تواند هم باشد و هم نباشد. در این مرحله است که انسان آمادگی دریافت علم را پیدا می کند و می تواند دانش ها را کسب نماید.

۱۵۹- مرحله سوم از مراحل چهارگانه رشد و تکامل عقل را نام برده و توضیح دهید؟ سومین مرحله عقل بالمستفاد نام گرفته است، زیرا در این مرحله انسان به طوری بردانش هایی که کسب کرده مسلط است که از هر کدام که بخواهد می تواند استفاده نماید، مانند یک استاد ریاضی که هر مسئله ریاضی را جلوی او بگذارند، به راحتی حل می کند.

۱۶۰- عقیده عموم فیلسوفان مسلمان در خصوص رابطه میان دین و فلسفه را بنویسید؟

۱- پذیرش هر اعتقاد و آیینی نیازمند استدلال عقلی است؛ هر چند این استدلال عقلی برای سطوح مختلف جامعه متفاوت است و حجت و دلیل هر کس به اندازه توان و قدرت فکری او می باشد. از نظر این فلاسفه ایمانی ارزشمند اسن که پشتوانه عقلی داشته باشد. ایمانی که از این پشتوانه تهی است، ارزش چندانی ندارد و چه بسا انسان را به سوی کارهای غلط و اشتباه نیز بکشاند.

۲- عقل بهترین ابزار برای تفکر در آیات و روایات است. ما به کمک عقل در آیات قرآن می اندیشیم و با این تفکر و تدبر، به معارف قرآن پی می بریم. به همین جهت برخی از فیلسوفان، از جمله ملاصدرا و علامه طباطبایی کتاب های ارزشمندی در تفسیر قرآن نوشته اند و خدمات بزرگی به نشر معارف قرآنی نموده اند.

۳- فیلسوفان مسلمان با اینکه اساس پذیرش هر اعتقاد و آیینی را استدلال عقلی می دانند، راه کسب معرفت را به عقل منحصر نمی کنند بلکه حس و شهود را هم معتبر می شمارند. از این روف برخی از آنان تلاش می کردند با تربیت خود و تهذیب نفس به معرفت شهودی نیز دست یابند. آنان همچنین وحی را عالی ترین مرتبه شهود محسوب می کنند و می گویند که این مرتبه شهود به پیامبران الهی اختصاص دارد. آنان معتقدند که انبیای الهی از این طریق به برترین دانش ها و معارف دست می یابند و آن دانش ها را در اختیار انسان های دیگر قرار می دهند.

۱۶۱- بنا بر اعتقاد عموم فیلسوفان مسلمان، پذیرش هر اعتقاد و آیینی به چه چیزی نیازمند است؟ نیازمند دلیل عقلی است. هر چند این استدلال عقلی برای سطوح مختلف جامعه متفاوت است و حجت و دلیل هر کس به اندازه توان و قدرت فکری اوست.

۱۶۲- به نظر عموم فیلسوفان کدام ایمان ارزشمند و کدام ایمان ارزش چندانی ندارد؟ ایمانی ارزشمند است که پشتوانه عقلی داشته باشد. و ایمانی که از چنین پشتوانه ای تهی باشد ارزش چندانی ندارد و چه بسا انسان را به سوی کارهای غلط و اشتباه بکشاند.

۱۶۳- آیا فیلسوفان مسلمان راه کسب معرفت را به عقل منحصر می کنند چرا؟ خیر- آنان حس و مشهود را معتبر می دانند.

۱۶۴- چرا برخی از فلاسفه مسلمان تلاش می کردند با تربیت خود و تهذیب نفس به معرفت شهودی دست یابند؟ فیلسوفان مسلمان با اینکه اساس پذیرش هر اعتقاد و آیینی را استدلال عقلی می دانند، راه کسب معرفت را به عقل منحصر نمی کنند بلکه حس و شهود را هم معتبر می دانند، از این رو برخی از آنان تلاش می کردند با تربیت خود و تهذیب نفس به معرفت شهودی دست یابند.

۱۶۵- فیلسوفان مسلمان درباره وحی چه دیدگاهی دارند توضیح دهید؟ آنان وحی را عالی ترین مرتبه شهودی می شمارند که به پیامبران الهی اختصاص دارد انبیای الهی از این طریق به برترین دانش ها و معارف دست می یابند و آن دانش ها را در اختیار انسان های دیگر قرار می دهند.

۱۶۶- از نظر فیلسوفان مسلمان چند راه برای رسیدن انسان به حقیقت وجود دارد؟ چگونه به یک نتیجه می رسند و مویذ یکدیگرند؟ از نظر فیلسوفان مسلمان، استدلال عقلی، شهود و وحی هر سه ماره حقیقت واحدی رسانند تا یابد کننده و کمک کننده به یکدیگر هستند گرچه هر کدام روش خاص خود را دارند و از مسیرهای متفاوتی در جستجوی حقیقت هستند.

۱۶۷- از نظر فیلسوفان مسلمان دلیل اینکه احساس می کنیم که میان دستاوردهای عقلی و داده های وحی تعارض هایی وجود دارد چیست؟ ما انسان ها چون توانمندی های عقلی محدود و متفاوتی داریم ، ممکن است از استدلال عقلی درست استفاده نکنیم ، به نتیجه های نادرست و اشتباه برسیم و احساس کنیم میان دستاوردهای عقلی و داده های وحی تعارض هایی وجود دارد.

۱۶۸- چگونه می توانیم از تعارض های ظاهری میان عقل و وحی بکاهیم؟ باید تلاش علمی خود را افزایش دهیم ، از دانش دیگران بهره ببریم تا بتوانیم خطاهای خود را اصلاح نموده و از گمان تعارض میان یافته های عقلی و دستاوردهای وحیانی رهایی یابیم.